

Web Tác giả Trần Xuân An

Bản sao:

TUỔI TRẺ CUỐI TUẦN

In giấy, số ra ngày 11-5-2008

Trực tuyến: Thứ Hai, 12/05/2008, 07:01 (GMT+7)

<http://www.tuoitre.com.vn/Tiayon/Index.aspx?ArticleID=256994&ChannelID=119>

Tìm thấy nguyên bản chiếu Cần Vương

TTCT - Một nguyên bản chiếu Cần Vương vừa được tìm thấy tại bảo tàng gia đình ông Thierry d'Argenlieu tại Pháp.

Ông Thierry d'Argenlieu là viên cao ủy Pháp đến Đông Dương theo chân lực lượng quân sự quốc tế (Trung Quốc và Anh), đến giải giới quân đội Nhật đã đầu hàng sau Thế chiến 2, giai đoạn năm 1945 (chính viên cao ủy này chủ trương quân đội Pháp sẽ tái chiếm Việt Nam).

Bức chiếu có bề ngang 70cm, cao 57cm; các con dấu trên đó gồm có: dấu triện hoàng đế hình chữ nhật gần vuông, ngang 115mm, cao 110mm. Có chín đôi triện nhỏ 18x18mm đóng dấu từng phần nội dung và chín triện tròn đường kính 43mm.

Phần nội dung, nguyên bản tiếng Hán:

"Hoàng du đại cáo Nam trung quan viên lê thứ tuân tri.

Giá đại cáo mật chiếu tối chính hiệp kính tuyên cáo.

Hàm Nghi ngũ niên lục nguyệt sơ lục nhật.

Trẫm toàn thừa đại thống, thiệu thuật hồng cơ, quốc vận truân môn, kỳ tặc tử kinh thôn, thế thậm tiệp bất khả thâm an. Tư yên mật triệu chư thần nhập Cơ Mật viện sáp huyết cáo thệ: kỳ tiên công phá kim thành, thứ tặc trường khu Gia Định. Bất ý Văn Tường hoài nhị nhi Cam Lộ giá thiên. Ư thử quân thần tái tương cáo thệ dĩ đồ khôi phục, kế quyết tha bang du viện. Trẫm hề tích vi khu, cố bất ty sơn hải chi lao, mạo tử thân lâm Đại Đức quốc cầu viện sự, mong y quốc chuẩn đoãn. Kính hồi Quảng Đông, tiếp kiến quan viên hội giả biện bạch, trẫm tâm hội ủy môn ân, nhưng mệnh tối chính hiệp kính phụng chỉ mật cáo: phạm tại nhĩ mục, cọng tất kiến văn, tặc thủy tổ chi đồng cừu, bất cọng đái thiên, phương nghị hiền nhân quân tử miễn thời chí khí, trẫm kim diệt Quốc giả Ngu, kế định thanh di, tảo bằng vu ngoại quốc, đệ tỵ đắc đa nhân, vô tài hà dưỡng. Trẫm độc ưu chi. Như Nam trung thần thứ nghĩa nghi xuất trợ quốc, tương danh số liệt vu kim tịch, tha nhật công thành, chiếu số bội hoàn, nhi thường kim phong hộ, bất lộn nguyên ân. Miễn tai tướng sĩ, thế thử trẫm tâm. Khâm tai!”.

Đại phương ấn: Hàm Nghi bảo ấn

Viên ấn: Phúc Minh chi ấn

Tiểu ấn: Hoàng Đế.

Tạm dịch:

“Bài đại cáo về mưu lược của hoàng đế, quan viên và nhân dân trung nghĩa ở miền Nam tuân hay.

Bản mật chiếu đại cáo này phải tuân thủ nghiêm ngặt.

Hàm Nghi năm thứ năm, ngày mồng sáu tháng sáu.

Trẫm vâng noi đại thống, nối tiếp cơ đồ lớn lao, nhưng vận nước gian truân, bọn giặc thôn tính, thế thậm lan dần, không thể tạm yên. Vì thế đã mật triệu các bề tôi vào viện Cơ Mật uống máu ăn thề, hẹn trước hết đánh phá tại kinh thành, sau đó đuổi dài vào Gia Định. Chẳng ngờ Văn Tường hai lòng, nên xa giá phải dời đi Cam Lộ. Bởi thế, vua tôi lại phải ăn thề lần nữa để lo khôi phục, mưu định đi nước khác cầu viện. Trẫm nào tiếc thân hèn, nên chẳng ngại lao nhọc vượt núi non biển cả, xông pha chỗ chết, đích thân sang nước Đại Đức cầu sự giúp đỡ. Đã được nước ấy chuẩn thuận. Khi về thẳng Quảng Đông đã tiếp kiến các quan viên hội họp biện bạch, lòng trẫm an ủi gấp bội, đã ban mệnh vâng theo một cách nghiêm ngặt mật cáo rằng: phạm có tai mắt ắt cùng nghe thấy, thì cùng mối thù của đất nước chẳng đội chung trời nên bàn rằng: bậc hiền nhân quân tử có chí khí đau xót cho thời thế, nay trẫm mượn nước Ngu để đánh nước Quốc, mưu định

đẹp loài mọi rợ, phải sớm dựa vào nước ngoài, đã tụ họp được nhiều người, nhưng không tiền của sao nuôi dưỡng (lực lượng) được. Trẫm riêng lo vậy. Nếu như các bề tôi trung, người dân có nghĩa ở miền Nam hãy xuất của cải giúp nước, thì sẽ đem họ tên, số tiền ghi vào sổ vàng, đợi ngày sau sự nghiệp hoàn thành, chiếu theo số mà hoàn trả gấp bội và đền bù vàng, phong hộ (phong thực ấp) chẳng dè sèn gì đối với ơn xưa. Hãy cố gắng thay tướng sĩ! Hãy thấu cho lòng trẫm. Kính thay”.

Đóng ấn:

(Đại phương ấn): Hàm Nghi bảo ấn

(Viên ấn): Phúc Minh chi ấn

(Tiểu ấn): Hoàng đế

(Bản dịch của nhà nghiên cứu Trần Đại Vinh, giảng viên Trường ĐH Sư phạm - ĐH Huế).

Được biết từ trước đến nay gần như chưa ai xác định được bản gốc chiếu Cần Vương, và việc tiếp cận với bản chữ Hán lại càng hiếm. Các bản dịch sang tiếng Việt chiếu Cần Vương hiện phần lớn xuất xứ từ các tài liệu tiếng Pháp, trong đó quan trọng từ các tác phẩm của đại úy người Pháp là Gosselin, được dẫn đi dẫn lại nhiều lần, gần như trong tình trạng “tam sao thất bản”. Cũng đã có một số người công bố “bản gốc” chiếu Cần Vương, nhưng phần lớn thì xuất xứ cũng như bản thân bức chiếu có độ tin cậy không cao.

Với bản chiếu vừa tìm được, giáo sư Léon Vandermeersch (Pháp) sau khi khảo sát tường tận đã xác nhận một cách quả quyết rằng đây là bức chiếu thật.

THÁI LỘC

Trích từ [Thông báo cập nhật](#) (trang 6) -- Web Tác giả Trần Xuân An:

► **09-05 HB8:** Trên báo *Tuổi Trẻ Cuối Tuần*, số 18-08 (1283), ra ngày 11-5-2008, ai đó vừa tung ra CHIẾU CẦN VƯƠNG GIẢ MẠO MỚI với nhan đề bài báo "Tim thấy nguyên bản chiếu Cần Vương" ??? Tất nhiên không phải dịch giả Trần Đại Vinh (giảng viên Khoa Ngữ văn, ĐHSP. Huế), cũng không phải ông Thái Lộc (phóng viên đưa tin [?]). Tại sao có thể nói ngay đó là [Chiếu Cần vương giả mạo \(ngụy tạo\) mới nhất](#) được tung ra? Xin vui lòng xem ngay trên bản chiếu, chi tiết ngày tháng năm "Hàm Nghi **ngũ niên** lục nguyệt sơ lục nhật" (Hàm Nghi **năm thứ 5**, ngày

mồng sáu tháng sáu, tức là 03-7-1889 [?!?] thuộc năm **Kỷ Sửu** [?!?]; chi tiết **vua Hàm Nghi đích thân qua nước Đại Đức** ("Đại Đức quốc") cầu viện và đã được chính phủ nước Đức đồng ý [?!?]; rồi khi **vua Hàm Nghi đã về thẳng tỉnh Quảng Đông**, vị vua trẻ này đã tiếp kiến các quan viên hội họp để nghe họ biện bạch [?!?]. ... Và còn nhiều chi tiết sai trái với "*Dụ Nguyễn Văn Tường*" (02-6 Ất Dậu [13-5-1885]) và "*Dụ Hoàng tộc*" (7-6 Ất Dậu [18-5-1885])! Xin nhớ rằng, "*Lệnh dụ Thiên hạ Cần vương*" (tức "*Dụ Cần vương*"), từ trước đến nay, như chúng ta biết, cũng được ban ra, truyền đi từ Tân Sở (Cam Lộ) **cùng một ngày** với "*Dụ Nguyễn Văn Tường*"; và **[cả ba bản dụ kể trên đều nhất quán về nội dung](#)**. Giảng viên, nhà nghiên cứu Trần Viết Ngạc cũng đã có một bài tham luận sử học "*Chiếu hay Dụ Cần vương?*" (Kỷ yếu Hội nghị khoa học lịch sử về "*Nhóm chủ chiến triều đình Huế và Nguyễn Văn Tường*", ĐHSP. TP.HCM., 20.6.1996, tr. 25 – 30; Tạp chí Xưa & Nay, số 128, tháng 11. 2002, tr. 9 – 11), xác định chính xác là Dụ Cần vương, được tuyên tại Tân Sở, Cam Lộ, 13-7-1885, đồng thời cũng khẳng định là Chiếu Cần vương số 2 (ban bố tại Hương Khê, Hà Tĩnh, 19-9-1885, theo sách "*Lào và chế độ bảo hộ thuộc Pháp*" ["*Le Laos et le protectorat français*", Paris, 1900] của Gosselin) chỉ là văn bản giả mạo. **[Trần Xuân An cũng đã góp phần làm rõ hơn về vấn đề này](#)**. Nay, trên báo *Tuổi Trẻ Cuối Tuần*, số 18-08 (1283), ra ngày 11-5-2008, lại "xuất hiện" thêm một Chiếu Cần vương giả mạo mới ... toanh! **(9 & 10-5 HB8)** -- *Xem tiếp tiểu mục bổ sung 10-5 HB8 ở kề ngay bên dưới tiểu mục này.*

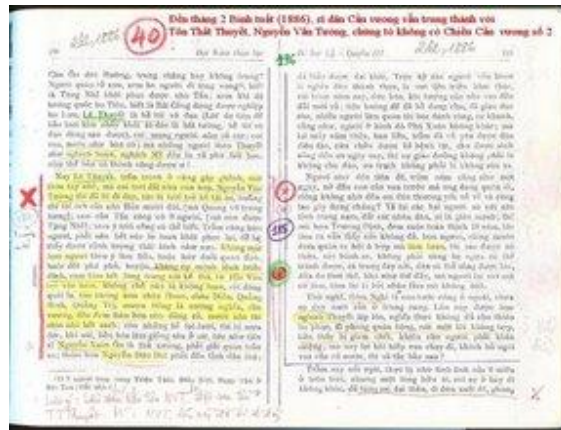
[Link: Ảnh quét chụp \(scan\) trang báo. lớn hơn](#) [Link](#)

[bài báo về Hàm Nghi](#)

► **10-5 HB8**: WebTgTXA. đã bổ sung vào tập ảnh (link phía trên) [20 trang đôi "Đại Nam thực lục, chính biên", kỉ V và kỉ VI](#), đã được quét chụp (scan), gồm những tư liệu gốc đã được Trần Xuân An sử dụng để chứng minh không có cái được gọi là Chiếu Cần vương số 2 ("*Chiếu Cần vương - Gosselin - Hà Tĩnh*") hay Chiếu Cần vương giả mạo mới được tung ra trên báo *Tuổi Trẻ Cuối Tuần*, số 18-08 (1283), ra ngày 11-5-08 mới đây (*tạm gọi là "Chiếu Cần vương - D'Argenlieu -- Hàm Nghi năm thứ 5"*).

Xin lưu ý: Trong "*Hoàng đế An Nam*" ("L'Empire D'Annam"), xuất bản 4 năm sau cuốn "*Lào và chế độ bảo hộ thuộc Pháp*" ("*Le Laos et le protectorat français*", Paris, 1900), cái được gọi là Chiếu Cần vương số 2, ghi ngày 19-9-1885, Charles Gooselin lại không nhắc đến nữa, và ông ta viết rõ ở nội dung của cuốn sách: "*Ngày 05 tháng 09 là hạn chót hai tháng mà ông thống tướng De Courcy quy định cho [Nguyễn Văn] Tường phải ổn định An Nam. [Nguyễn Văn] Tường, như*

người ta nhận biết, đã cung cấp cho chúng ta những nguồn tin thất thiệt; mặc dù chúng ta đã giám sát chặt chẽ, ông ta vẫn liên lạc với những nhân vật đáng ngờ ở bên ngoài. Thống tướng quyết định cho bắt giữ ông ta". (Trích Gosselin, *L'Empire d'Annam*, Perrin et Cie, Librairies – éditeurs, Paris, 1904, tr. 219).

[Đến tháng 2 năm Bính Tuất \(1886\), sĩ dân vẫn trung thành với Tôn Thất Thuuyết, Nguyễn Văn Tường, chứng tỏ không hề có "Chiếu Cần vương -- Gosselin" \(19-9-1888\) hay "Chiếu Cần vương -- D'Argenlieu - Hàm Nghi năm thứ 5" \(03-7-1889\)](#)

TÀI LIỆU GỐC ĐÃ ĐƯỢC GÕ PHÍM VI TÍNH: [TẬP 2](#) | [TẬP 3](#) VUI LÒNG TÌM NHỮNG TIÊU MỤC CẦN THIẾT

► **12-5 HB8: Báo Tuổi Trẻ in giấy & Tuổi Trẻ trực tuyến: GS. Đinh Xuân Lâm trả lời phỏng vấn về những người yêu nước chống Pháp bị Pháp lưu đày biệt xứ tại Tahiti, Guyane, Madargasca, Nouvelle Calédonie (Tân Đảo), Algerie... (PV. Thu Hà thực hiện): "... Ở đảo Tahiti thì có Kỳ Đồng Nguyễn Văn Cẩm, phụ chính Nguyễn Văn Tường, Phạm Thận Duật (vị này chết trên đường đến đảo, bị vớt xác xuống biển). Ở Algeria có vua Hàm Nghi... Những người yêu nước của chúng ta bị lưu đày đi khắp nơi, cũng có nghĩa là máu của chúng ta đã đổ xuống rất nhiều xứ lạ..." & "... Tôi đã thấy trong hàng kilômet tài liệu của trung tâm lưu trữ hải ngoại của Pháp ở Aix-en-Provence có rất nhiều tài liệu về các nhà tù hải ngoại. Cũng từ các tài liệu đó mà chúng tôi đã cung cấp cho hậu duệ của cụ Nguyễn Văn Tường để họ tìm đến tận Tahiti, nơi cụ bị lưu đày, và mang về những cứ liệu xác thực chứng minh cha ông họ - phụ chính Nguyễn Văn Tường không hề là người theo Pháp như bấy lâu nay chúng ta vẫn đánh giá nhầm. Sau khi Hàm Nghi xuất bôn, cụ vào thành ở nhưng thực chất vẫn tiếp tục liên lạc và ủng hộ quân Cần Vương. Một cuộc hội thảo với nhiều báo cáo khoa học đã được tổ chức, tượng đồng chân dung cụ đã được đúc và tẩm bia ghi công cụ đã được dựng ở quê nhà Quảng Trị. Vì những tấm gương như Nguyễn Văn Tường, Nguyễn Thái Học hay Nguyễn Hữu Huân, cuộc tìm kiếm của chúng ta cần được tiếp tục, ở Guyane, ở Nouvelle Calédonie, ở Madagascar..." --- [Xem tiếp...](#)**

<http://tranxuanan.writer.googlepages.com/thongbao-update-6>

Xem thêm:

LỄ MINH OAN & DỰNG BIA LỊCH SỬ NGUYỄN VĂN TỰỜNG (1824-1886):

[Link tập ảnh gồm 53 tấm của NQTT. & một số tấm ảnh khác của WebTgTXA.](#)

(Mở khung màn hình mới -- open in new window -- để xem)

[Slideshow - Trình chiếu](#)

GS. Đinh Xuân Lâm trả lời phỏng vấn, Tuổi Trẻ, 12-5-2008 --- THU HÀ *thực hiện*

Nguồn / link: <http://www.tuoitre.com.vn/Tianyon/Index.aspx?ArticleID=257097&ChannelID=3>

ĐỌC BÁO IN GIẤY BẰNG HÌNH ẢNH ĐƯỢC CHỤP BẰNG MÁY ẢNH: bài phỏng vấn trên ở tr.1 & tr.3 báo Tuổi Trẻ, 12-05-08:

<http://picasaweb.google.co.uk/tranxuanan.writer/HinhanhTulieu8/photo#5199326088510202226>

Xem:

Trần Xuân An -- VỀ CÁI ĐƯỢC GỌI LÀ “CHIẾU CẦN VƯƠNG – D’ARGENLIEU – 03-7-1889”

<http://sites.google.com/site/tranxuananwriter/Home/danh-muc-tac-pham-txa/tieu-luan-3/bai4>

Trần Xuân An -- BÀN THÊM VỀ THÔNG BÁO CHO THIÊN HẠ CẦN VƯƠNG (CÁO DỤ CẦN VƯƠNG), LỆNH DỤ THIÊN HẠ CẦN VƯƠNG & CỤM TỪ "TỜ CHIẾU CẦN VƯƠNG CỦA VUA HÀM NGHỊ"

<http://sites.google.com/site/tranxuananwriter/Home/danh-muc-tac-pham-txa/tieu-luan-3/bai6>

Trở về

THÔNG BÁO CẬP NHẬT Ở CÁC TRANG KHÔNG PHẢI TRANG BÀI MỚI - SÁCH MỚI - TIN TỨC MỚI:

http://tranxuanan.writer.googlepages.com/thongbao-update_mucluctrang

TRANG BÀI MỚI - SÁCH MỚI - TIN TỨC MỚI

&

trang mục lục Giao Lưu:

http://tranxuanan.writer.googlepages.com/linkdoanket_mucluctrang

(mục lục của mục này -- các trang Giao lưu)

<http://tranxuanan.writer.googlepages.com/linkdoanket>

(trang 1 Giao lưu)

TRANG "NGÀN WEBS CỦA NGÀN NHÀ":

<http://tranxuanan.writer.2.googlepages.com/webcacnha>

Trang chủ Web. Tác giả Trần Xuân An:

<http://tranxuanan.writer.googlepages.com>

trang "Những trang mục trên 'Web Tác giả Trần Xuân An':"

<http://tranxuanan.writer.googlepages.com/webtacgiatranxuanan>

00205447